

Fecske

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

Az érvényben lévő rendeletekkel összhangban, szép számú résztvevővel múltak el a XVI. BÁCSFEKETEHEGYI FALUNAP és a XVII. BÁCSFEKETEHEGYI MEGGYNAPOK 2020. június 13-14-én (szombaton, vasárnap).

Tanácsdöntés értelmében, az idén a bográcsfőzés nem verseny kategóriaként szerveződött (tekintettel a vírushelyzetre), ennek ellenére 44 bográcsban főtt a marhapaprikás, az összefogás most sem maradt el! Az elmúlt évekhez hasonlóan, minden csapatnak vigaszdíj lett biztosítva, hangulatos környezet, falunapi ingyen lángos, alkoholos és alkoholmentes meggybólé, valamint meggyes sütemények, egyszóval közösséget építő és erősítő rendezvény. Szeretném megköszönni a Hestia nők egyesületének az önkéntes munkájukat! Ami a megszokott programokat illeti, sajnos az idén kénytelenek voltunk kihagyni, de bízunk benne, hogy jövőre már csak rossz emlék marad az egész.

-a kápolna konyhai része újra rendeltetésének megfelelő állapotban van, használatban

-a községi kommunális vállalattal karöltve,

elvégeztük a sportcsarnok és a kézilabda pálya karbantartási munkálatait, az eszközök, kapuk, védőerek, kosárlabda palánkok, ventilációk, tusolók, öltözők felújítását, valamint a zöld övezet teljeskörű kaszálását, metszését

-befejeződtek a munkálatok a bácsfeketehegyi Kozma Lajos fiókkönyvtárnál a parkoló megépítésén, valamint a közvilágítás hálózat bővítésén a Petőfi Sándor és a Vasút utcákban

Juhász Attila

AZ IZIDA HÍREI

“Nem az a fontos, milyen gyorsan futsz, sőt az sem, hogy milyen kecsesen. A lényeg a kitartás, hogy talpon maradj, és bármilyen lassan is, de haladj előre.” Dean Ray Koontz

Mindig jön egy olyan váratlan kihívás, amiről azt gondoljuk, hogy ehhez már nem vagyunk elég erősek. Pedig igen. Sőt, minden próbatétellel egyre erősebbek leszünk. A szükséghelyzet után bevetettük magunkat a munkába. Megfelelő feltételek mellett találkoztunk a napközis foglalkozásokon, tanultunk, dolgoztunk és alkottunk az elmúlt időszakban. A nagy hőség azonban megterhelést jelentett a szervezetünk számára, mi mégis törekedtünk, hogy testhőmérsékletünket állandó szinten tartsuk a foglalkozások alatt. Sportoltunk is egy kicsit... alkottunk szép kézimunkákat, gyógyfüveztünk és szórakoztunk. A sportnapon bócsáztunk. A bocsza egy hagyományos rekreációs sportág, az izomkontroll és a pontosság játéka, nagyfokú koncentrációt igényel. Mindenki nagyon élvezte a játékot.

Ugye önöknek is hiányzik az igazi múzeumok meglátogatása? Képzeltben, az Izida egyesület felhasználóinak részük volt bekukkantani a Duna menti svábok életébe és kultúrájába, ugyanis Szeghegyen székelő múzeum kinyitotta kapuit részünkre, ahol Helga asszony nagy örömmel várta a látogatókat.

P.J.

Falugazdász Hírek

Augusztusi munkálatok a kertben

Augusztus elején a gyümölcsfák öntözése az egyik legfontosabb feladat. Napjainkban már többen is a csepegtető öntözést alkalmazzák. A kajszi és őszibarack fák lombját azonban még ebben az esetben is ajánlott permetezésszerűen megöntözni. Az öntözés ilyenkor még a termőrégyek kialakulását segíti, de később szeptemberben már ne öntözzünk, mert hátráltatjuk vele a hajtások beérését.

Az idős cseresznye- és meggyfákat most ifjítsuk meg, és az ágak lefűrészelése során keletkezett sebeket gondosan zárjuk le faseb kátránnyal vagy fémmentes olajfestékkel. Egyben a tősarjak

jén általában a lisztharmatfertőzés fenyeget az állományokban. Ellene kontakt hatású kéntartalmú szerekkel célszerű védekezni. A fürtök érlelődésével csökken a savtartalmuk, és egyre nő a botritisz-fertőzés veszélye is. A zárópermetezéskor mindenképpen gondoljunk erre. Ugyancsak a zárópermetezés a legjobb időszak a szőlő-levélatkák számának gyérítésére, a következő tavaszi fertőzési nyomás csökkentésére. Az atkák szaporodása már erre az időszakra lezárul, és az egyedek a szőlőhajtások felső, fiatalabb levelei felé igyekeznek, majd innen a vesszők rügypikkei alá bújva várják ki a tavaszt.

Az augusztusi forróságban, a szőlőben és a gyümölcsösben is jelentősen csökkenthetjük a madarak és a

eltávolítását is elvégezhetjük.

Az almában is a lisztharmat okozza a legtöbb gondot. A Jonathan fajta különösen fogékony a lisztharmattal szemben. Akkor is kell védekezni, ha a termés a vegetációs időszak első felében elfagyott, és nem lesz mit betakarítani. Ebben az esetben a levél- és ágfertőzés csökkentésével a következő évi termésünk biztosítása a feladatunk. Ahol szükséges a varasodás elleni védekezést is el kell végezni.

A kertekben szinte valamennyi fának komoly ellen-sége az amerikai fehér szövőlepke, amelynek megjelenésére minden nyáron számítani lehet. Figyeljük meg a magasabb fákra rakott hernyófészkeket is, s még mielőtt a kikelt hernyók szétszélednének, szedjük le, és semmisítsük meg őket.

A szőlőben növényvédelmi szempontból az egyik legérzékenyebb időszak az augusztus. A hónap ele-

darazsak okozta kárt, ha a kert több részébe is nyitott konzervdobozba vagy vályúba vizet helyezünk el. A darazsak ellen csapdát is készíthetünk. Felesleges befőttes üvegbe szirupos vizet öntünk, celofánnal lezárjuk, majd a tetején vékony nyílást ütünk, hogy a darazsak bemászhatnak a csapdába. A méheket azzal tarthatjuk távol a csapdától, ha a szirupos lébe pár csepp ecetet is öntünk.

Augusztus közepére fejezzük be a szamóca telepítését, mert a később ültetett palánták a következő év tavaszán még alig hoznak termést. A szamóca ágyásokat többször is öntözzük meg, hogy a hajtások legyökeresedését és megerősödését segít-sük. Az állományt tartsuk gyommentesen, mert ez is előfeltétele a megfelelő terméshezamoknak.

F.A.

A Kozma Lajos Könyvtár hírei

A rendkívüli helyzet megakadályozott bennünket, hogy személyesen tarthassuk a kapcsolatot az olvasóinkkal, de az online felületeken továbbra is megtalálhatóak voltunk. Leginkább a Facebook és az Instagram felületeinket tudtuk friss, érdekes tartalmakkal megtölteni. E-mailben, Messenger üzenetben bármikor elérhettek bennünket.

A gyerekeknek szóló Betűfaló pecsétgyűjtő játékunk sem szakadt meg, ebben a helyzetben elfogadtuk a bárhonnan beszerzett elolvasott könyveket is, ha a kisebbek küldtek nekünk rajzot róla, a nagyobbak pedig egy könyvajánlót.

A gyerekeknek letölthető meséket, színezőket, kreatív kézműves tartalmakat kínáltunk, felnőtteknek letölthető regényeket s egyéb kulturális tartalmakat: virtuális múzeumsétákat, online színházközvetítéseket, koncerteket.

Alkotókedvű ifjaknak és felnőtteknek létrehozunk egy közös Karanten-Art csoportot a facebook oldalon, ahova a karantén idején, szabadon választott technikával készült munkáit bárki feltölthette.

Saját felhívásunk Könyvtárpercek név alatt futott, melyhez bárki csatlakozhatott: Olvasson fel egy részt kedvenc meséjéből, novellájából, verséből,

regényéből és ezzel a jelöléssel töltse fel a Kishegyesi Könyvtár Facebook oldalára: #könyvtárpercek

Olvasóink otthonukban is hozzáférnek EISZ adatbázisunkhoz a kódok használatával.

Könyvtárunk is csatlakozott Szabados Ágnes Nincs időm olvasni elnevezésű könyves kihívásához. A cél havi EGYETLEN könyv! Ez munka, iskola, egyetem, gyerekek és mindenféle egyéb teendő mellett teljesíthető, és így nem ér a "nincs időm olvasni" kifogás. Ági minden hónapban megadja a "kategóriát" és hogy ő ezen belül mit és miért olvas el, de hogy mi mit választunk, az már rajtunk áll! Benne vagy?! Csatlakozz!

Május óta már az új könyvtáráépületben várjuk olvasóinkat, a Bányai János Emlékházban – Bányai János akadémikus egykori szülőházában. A teljesen felújított épület a magyar kormány támogatásával valósult meg. A projektum megvalósítása három évet vett igénybe, és az eredeti épület mellé létesült egy új rész is. Június 18-án hivatalosan is átadták az épületet. Az átadóünnepségen a számos vajdasági értelmiségi, közeleti és politikai személyiség mellett jelen volt Pirityiné Szabó Judit, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának kapcsolattartási főosztályvezetője is. Az átadóünnepségen felszólalt Lovas Ildikó, az emlékház ötletgazdája, Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke és Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke.

Az új címünk: Július 13-a utca 64. Új telefonszámon vagyunk elérhetőek: 4738-139. Olvasóinkat a megszokott időpontokban várjuk: hétfő-kedd-szerda 12-18 óra, csütörtök-péntek 8-14 óra. A vírushelyzet miatt kérünk mindenkit, hogy viseljen szájmaszkot és belépéskor használja a fertőtlenítőt. Sajnos az országos rendelkezések miatt csak a könyvkiadás lehetséges, rendezvényeket nem tudunk szervezni.

Karanténtól karanténig a művelődési egyesületben

Amikor május közepén lefűjták a válság-helyzetet, még azt hittük, a nyár majd lehetőséget ad arra, hogy a kultúrotthon falai újra gyerekzsivajtól visszhangozzanak. Hogy meg tudjuk valósítani azokat a programokat, amelyeket erre a nyárra még decemberben elterveztünk, amelyeken tavasszal dolgoztunk, pályáztunk, készültünk. Hogy olyan programokat tudunk majd egész nyáron kínálni, amely kielégíti a helybéli magyar gyerekek társaság-, mozgás- és információigényét. Hogy új tartalmakat nyújtunk majd fiataloknak és felnőtteknek. Júniusban a szakosztályok többsége tudott is próbálni, úgy tűnt, rendeződik a helyzet.

Június 4-én, a nemzeti összetartozás napján sikerült megemlékezni a trianoni békeszerződés századik évfordulójáról, a színházban bemutatásra került **Az ének megmarad** c. előadás a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének előadásában.

Június 19-én tartalmas összejövetelt tartottunk az egyesület tagjai részére. **Szakács Tamás** és **Szakál Nikolett** táncházat tartott, a kézműveseink pedig meggy-magpárna-díszítést koordináltak. **Tóth H. Vera**, **Sárándi Gyöngyi**, **Nagy Lengyel Anikó**, **Tokics Etelka** és **Horváth Renáta** készítették a meggy-magpárnákat – amelyhez a Horkai család adományozott meggy-magot, ezúton is köszönjük! A gyerekek pedig csodás rajzokkal díszítették a párnahuzatokat. Volt színházi előadás kicsiknek, Jancsi apród történetét **Virág György** színművész hozta el Zentáról. És volt közgyűlés, ahol az aktuális információcsere is megtörtént a felnőttek között.

Június 23-án, kedden elkezdődött a 2020-as évi **Tánciskola Tóth H. Vera** vezetésével, 27 helybéli, kishegyesi és topolyai diákkal.

Június 26-án a helybéli fiatal tehetségek kerültek fókuszba. Bemutakozó koncertet tartott az Akusztik zenekar melynek tagjai **Bede Anett**, **Bede Noémi**, **Kerekes Zalán** és **Török Emese**. A zenekar történetéről annyit kell tudni, hogy egy évvel ezelőtt, amikor a szakcsoporthoz bővítésén kezdtünk dolgozni, meghirdettünk egy énekcsoportot fiataloknak, **Faragó Papp Boglárka** vezetésével. Az énekcsoport az évzáró műsorban lépett színpadra először, 2019. decemberében. Akkor még csak a lányok. A decem-

beri fellépést követően csatlakozott hozzájuk Zalán is, és szép lassan zenekarrá fejlődött a csapat. Ezen az esten mutatták be, mivel foglalkoztak az elmúlt egy év alatt. Repertoárjukon magyar rock-balladák szerepeltek, amelyekkel nagyon szép sikert arattak. Ez az este egy **képzőművészeti kiállítással** folytatódott, ahol három helyi középiskolás festményeit és rajzait csodálhatta meg a nagyközönség. Ketten közülük a zentai Bolyai Gimnázium képzőművészeti szakának diákjai: **Végső Vivien** és **Török Emese**. A legfiatalabb diák, **Végső Barbara** pedig a topolyai gimnázium tanulója. Hármójuk múltjában van egy közös pont. Egy meghatározó pont. Egy közös rajztanár. **Móric Lajos**. Aki a kiállítás szervezése során is odaadó gondoskodással segítette őket, és a lányok első közös kiállítását egy igazán felemelő megnyitó

beszéddel tette ünnepélyessé. A kiállított munkák pedig magukért beszéltek.

Ezen a június 26-i esten került sor a **235 év öröksége** első pályázati körének eredményhirdetésére is. 1785-től, a falu megalapításától máig, 2020-ig 235 év telt el. Ennek kapcsán írtunk egy programot 235 év öröksége címmel, amelynek első szakasza a meggyes receptek gyűjtése, és a helyi fiatalok fotó- és videópályázata, illetve a vidékre vagy külföldre elszármazott gyerekek rajzpályázata volt. (A program többi pontjának megvalósítása még hátra van: kunsági koreográfia, ehhez tartozó viselet beszerzése, fiatalasszonyoknak csigatészta-készítő

foglalkozás, további receptek gyűjtése ésatöbbi, most maradjunk az első szakasznál.) A 235 év öröksége című pályázati felhívásaink egyik célcsoportja a **vidékre, és külföldre elszármazott gyerekek** voltak, akiktől azt kértük, **rajzoljanak le egy feketicsi élményt**, amelyre szívesen emlékeznek vissza. Erre a felhívásra 7 rajz futott be, egy Újvidékről, és 6 külföldről (Magyarország, Ausztria, Németország). A beküldők 3-10 éves korú gyerekek voltak, akik csodás rajzokat küldtek nekünk, amiről sugárzott a falu szeretete. A munkákat Móric Lajos tanár úr és Tokics Etelka tanító néni bírálta el, a díjazás pedig az alábbiak szerint alakult:

Megosztott III. helyezést ért el **Sotity Lúcia és Kormos Bence**.

Megosztott második helyezést ért el **Kiss-Imre Szófia és Sotity Liana**.

Megosztott első helyezést ért el **Szakács Ingrid, Kormos Balázs, és Bori Lina Róza**.

Ajándékkul egy-egy kirakóst kaptak: Szarka Zsóka egy-egy tipikus feketicsi fotójából készítettek puzzle-t a P.S. Print nyomdában, amit postán el is tudtunk küldeni a gyerekeknek.

Volt egy fotópályázat, **meggyes képek** témában, ide nem érkezett pályamunka.

Volt egy videós felhívás, **235 év öröksége videón**

címmel. Egy nevezés érkezett. Az viszont nagyon jól sikerült munka. A videós elbíráló bizottság tagjai Szakács Áron és Simonyi Dénes voltak. A beküldő pedig **Horváth Márk Bence** volt, aki egy megérdemelt I. díjat kapott.

A negyedik felhívásunk a falunk híres gyümölcsét

vette célpontba. Több korosztályt szerettünk volna bevonni a hagyományos süteményeink gyűjtésébe, ezért unokáknak írtuk ki a pályázatot, hogy küldjék be a nagymamák **legfinomabb meggyes süti**jeinek receptjeit. 8 receptet kaptunk, voltak akik, kettőt is küldtek. A recepteket közönségszavazásra bocsátottuk a Facebookon.

Harmadik helyezést ért el **Bertók Zalán**.

Második helyezést ért el **Bertók Franciska**.

Első helyezést ért el **Horváth Máté Zoltán**.

Ebben a kategóriában is minden résztvevőnek tudtunk ajándékot biztosítani, álljon itt most a teljes lista, hiszen mindannyiuknak hálásak vagyunk a részvételért:

Horváth Máté és nagymamája, **Szakács Sára**;

Bertók Franciska és nagymamája, **Szél Klára**;

Bertók Zalán és nagymamája, **Zečević Etelka**;

Sevarac Réka és nagymamája, **Szabó Irén**;

az **Izida** tagjai, és **Papp Juli néni**;

Molnár Judit és unokái **Németh Lajos, Barnabás és Andrea** valamint **Halasi Zalán és Bence**.

Különböző eseményeinkhez és az egyesület működéséhez a pályázati támogatást a Bethlen Gábor Alap, a Csoóri Sándor Alap, Kishegyes Község Önkormányzata, a Magyar Nemzeti Tanács, a Tartományi Kulturális Titkárság és a Tartományi Oktatási Titkárság biztosította.

Élményekben gazdag június után júliusban már csak a Tánciskola folytatódott, de az is megszakadt a félúton. Újra járványhelyzet. 10 fős gyülekezési korlát, másfél méter távolság, maszk. Döbönt csönd. Megválaszolatlan kérdések tömkelege. Mint mindenütt.

A befelé fordulás ideje van. Az újratervezésé.

Mi is tervezünk. Kun tábort, receptgyűjtést, festőműhelyt, ifi programokat, mindenfélét. Csak még azt nem tudjuk, hogy most akkor hogyan is legyen. Hogyan van az a más-hogy... Egy jó hírt azonban elárulhatunk. A Soma él! Szövegkönyv van, rendező van, és nyolc szereplő

már van. Már csak 1-2 új tag kerestetik (most kell jelentkezni!). De a Soma van, volt és lesz. A Tersánszky-remek, a Kakuk Marci próbái elkezdődtek.

Hajvert L. Andrea

FEKETICSI KŐMŰVESEK ÉS A „ZID” VÁLLALAT

A második világháború után megszűntek az építkezések a faluban. Többen a feketicsi építészeti munkások közül vidéken kerestek munkát. Ez az állandó utazásokkal volt nehezítve. Szerémségben egy birtokon is dolgoztak 2 évig tavasztól őszig. Mások idehaza javígtattak, vagy nyáron az akkori szövetkezetben búzát, árpát arattak a télire való fejadagért. Ezek nehéz idők voltak.

A bácostopolyai „Május 1” építkezési vállalat 1954 tavaszán Feketicseben egy kőműves csoportot alakított ki, akiket Molnár János kőműves mester vezetett. Ez a csoport a falu iskoláin, járdáin, községházán, óvodáján dolgozott. 1956-ban már inasokat is vettek fel, mert időközben a „Május 1”-ben hiány mutatkozott a szakemberekre: kőművesekre, ácsokra, asztalosokra, keramikusokra, festőkre. Sok munkájuk volt. Tanároknak, orvosnak, állatorvosnak, patikusnak a lakásaik készültek így el. Német házakat renováltak

1957 tavaszán Molnár mester otthagyta a vállalatot és privát lett heted-nyolcad magával, míg a többiek a „Május 1”-ben maradtak. Időközben egy probléma alakult ki. Feketicsi munkásokat lassan vidékre kezdték küldözgetni, míg ide vidékiek jöttek dolgozni. Ebben az időben már mind több munka volt kilátásban a faluban is és a birtokon is.

Az akkori községi elnök Dangubić Marko és Tarkó Bálint titkár javasolta, hogy a építkezési munkálatokat jobb lenne ha egy helyi vállalat dolgozói csinálnák. Így a kifizetett munkadíjak adója, hozzájárulása is helyben maradna. Az akkori időben a kőművesek mind a téli hónapokat a munkaközvetítőnél töltötte, csak tavasszal kezdték volna újra a munkát a "Május 1"-nél.

Az új "ZID" vállalat megalakítása megoldotta a problémát, feketicsi emberek vidékre való járását. A cég megalakítását 1957. április 1-én indították el Bede Lajos, Takács Lajos, Péntes János, Őri Mihály, aki a névadója is volt e firmának, Molnár Lajos, Pap Imre, Vas Miklós, Szabó Lajos (Tisza), Pál Gábor kőművesek és egy kőműves inas Garai Mátyás. Kétkezi munkások Szabó János, Juhász Lajos, Szabó Bálint, Német Lajos (kereskedő), Losonci Lajos, Cser Sándor, Várkonyi József, Őri Bálint, Molnár László, Molnár Sándor, Firic Dezső, Balázs Ferenc,

Juhász Bálint, Vékony Lajos, Pásztor Mihály voltak. Az igazgató Magyar András, a technikus pedig Miljković Milutin. Könyvelő és pénztáros Kórizs Erzsébet volt.

A munkások száma folyamatosan nőtt, ahogy a munka a terepen, úgy az irodában is. Ezért Feketicseben minden élő kőművest, ácsot, festőt alkalmaztak. Kádár András, Bakos István, Simon János, Szombati Lajos, idős Szombati Lajos, ifjú Pásztor Lajos, Molnár András, Molnár István,

1958-ban az egészségház építésén, balról jobbra: Garai Mátyás, Vas Miklós, Székely Lajos, Csete Sándor, Cser Sándor, Szabó József, Losonci Lajos. Első sorban Juhász Bálint, Garai Ferenc, Benedek Péter, Szakács János, Bede Lajos, Leopold Vilmos, Kovács Lajos, Gál Lajos, Dudás István

Kerekes Lajos, Fekete Bálint, Gál Lajos kőműveseket. Ácsokat: Rápóti Bálint, Kórizs László, Harangozó Lajos, Pap László, Tót Lajos, Tót Tivadar. Festőket: Szabó János (Tisza), Pásztor József, Pásztor Sándor és egy inas Őri Sándor. Munkások Benedek Péter, Leopold Vili, Kovács Lajos, Szabó András, Szilágyi Lajos.

A »ZID« nagy gondot fordított a szakmák tovább vitelére. Új inasokat vettek fel, akikből később jó szakemberek lettek: Bányai Lajos, Vajda Ferenc, Vajda József, Garai János, Gombos Károly, Szilágyi Lajos, Végső László, Fehér Imre, akik tovább a ZID-ben dolgoztak. A vállaltunkhoz gyakorlatra jöttek építész technikusként Juhász Bálint, Bede Lajos és Hajnal László.

Az első munkája e vállalatnak a régi strand kibontása és a német református templomról egy emelet lebontása volt és a megmaradt épületben kialakították a mozi helységet. A régi mozi, ami az Orjen mellett

volt már nem felelt meg az akkori viszonyoknak. E munkákkal párhuzamosan elkezdődött az új egészségház alapjainak kiásása. Az elbontott strandból és a német református templomból lebontott téglák kerültek az alapokba. Ez mind lassú folyamat volt a kezdetleges technikai felszerelések miatt. Fatalicska, dragacs voltak az első anyagszállító eszközök az adott munkákhoz. Az egészségházon sok munka volt és sok pénzt igényelt, ezért elhúzódtott annak építése. Az egészségház 1957-es évben lett elkezdve, de maga az épület az alapoktól fölfelé csak 1958 március közepén kezdődtek. A kézzel

A református templom mögötti iskola felújítása:

Bányai Lajos, Szilágyi Lajos, Garai Mátyás,
Losonci Lajos, Vas Mihály, Tisza Szabó Lajos,
Pénzes János, Molnár István, Szabó Bálint

kevert beton fatalicskával toldott fel egy hosszú trepnin a mennyezetre. Még az év augusztusában lett az első szint mennyezetének lebetonozása.

A munkák lassú haladása mellett, a falu főutcájának napos oldalát betonoztuk szintén kézi keverésű betonnal. A munkákhoz még több munkás kellett, így az akkori »Agencia« elnevezésű vállalat dolgozói is a »ZID«-ben kötöttek ki: Szakács János, Garai Ferenc, Krop János, Szél Mihály, Cser József, Csete Sándor, Fórizs István.

Az Újfaluban járdát raktunk le.

1958-ban a „Jövő” szövetkezet a vállalatunknak adta a Tinka és a Liszka lovát és egy stráfkocsit az akkor felszámolt régi téglagyár vagyonaiból. Ez nagy segítség volt a „ZID”-nek, így megoldódott a nyersanyagoknak az építőhelyre szállítása. A vállalat 1959 tavaszán kölcsönből vett 2 kis Zadrugar traktort pótkocsikkal, amelyeket Gálik Bandi és Szilágyi Sándor hajtott. Ez időtájt már befejezés előtt állt az

egészségház és a vásártéren pedig épült új gépálmás (masinszka) a „Zemzadrugá”-nak (Zemljoradnička Zadruga, azaz Földműves szövetkezetnek).

Elkezdődött az új fürdő építése a vásártéren. Az új strand ásását, a föld elhordását önkéntesek végezték. A „ZID” vállalatból csak négy munkás volt jelen az oldalak helyes lenyesése és a mélység tartása végett. A „ZID” sokat dolgozott a falu 3 mezőgazdasági birtokán. „Jövő”-nek disznóólakat, marhaistállókat, a régi kismalomnál mázsaházat, műhelyt a traktoristák részére, traktorfészereket. Ezen munkák mellett disznóólak építését is végzetük a 28-ason. Itt épült még raktár és koncentrátkeverő, valamint az ólak között betonút készült.

A Smidt szálláson is több ólat csináltunk. A volt Pál szálláson bikahizlaldát, több nagy akolt és egy csirkehizlaldát. Kismalomnál egy háromszintes nagy raktár és itt a malomnak szemben két lakás az agronomusoknak. A Józsa-féle szálláson hatalmas fészert, előtte náddal kifutókkal. Ugyanilyen épült a Gáspár szálláson is meg egy mázsaházat.

A „Zemzadrugá”-nak a vásártéren levő műhelyek, fészerek épültek, udvar le lett betonozva, állatorvosi állomás, tyúkfarm, istálló a néhai Pál szálláson, mázsaház a vásártéren készült. Vasút állomáson raktárt építettünk és mázsaházat. Akkor még a „Zemzadruga” itt vette át a falu összes vágójószágát, meg mezőgazdasági terményt, főleg cukorrépát. (Az átvevők Tyúkos Balog Mihály és Cukros Sztás Lajos volt.)

„Jadran”-nak koncentrátkeverő, fészerek kellettek.

1959-ben a lovčenac-i „Njgoš»-nál fészereket csináltunk a traktoroknak és pótkocsiknak. Ekkor került hozzánk még több munkás: Kanban Vaso, Kovačević Vlado, Savović Savo, Selić Vučeta, Feketicsről meg Stojanović Batrić Dušan, Begović Jovo, Bojić Pavle, Tauzović Milan, Batuta Milan

A valamikori községháza udvarától kezdve délre volt a kisbírónak a helysége, ezután a „Zemzadrugá”-nak mézsárszék, baromfi és tojásátvevő, Korbac József kocsmája-kávézója-cukrászdája, egy kis helység sorsjegy árusnak (Kelemen Sándor-Beles). Ezt követte a községháza 2 szoba-konyhás gondnoki lakása (Gálik Vendel András), majd az iparkamara (iparosok irodája), amit színháznak, mozinak is lehetett használni. Ekkor egy kapu volt, bejárat az udvarra, ahol Pető János asztalos műhelye és lakása volt. Végül Botlik László szabó háza és üzlete. A régi kisbíró-lak lebontásra került a többi itt levő épülettel együtt egész a másik sarkon levő Botlik László

házáig. 1959 őszén ezen a placcon (telken) kezdődött meg az építése egy kétemeletes padlásos épületnek a földszinten üzlethelyiségekkel. Egyik a „Krivaja” kereskedelmi vállalat vegyeskereskedése lett, a másik meg a „Vojvodina” vállalaté.

Strand építésén (balról jobbra) :
Garai Máttyás, Molnár András, Bányai János,
guggol Firic Dezső

1960-ban a községháza átköltözött a volt szülőotthon, azaz a régi jegyző házába. A régit községházát átalakítottuk. Ide költözött az Antilop a mai piactér helyén álló épületéből.

Ebben az évben az újabb törvények szerint államvizsgával rendelkező vállalati igazgatót kellett felvenni. A hirdetésre Gion Nándor építészmérnök jelentkezett. 1933-ban Szenttamáson született, de Újvidéken élő mérnök. Az ő kapcsolatai folyamán munkákat kaptunk Újvidéken, a Szabadkai utcájában egy egészségházat, Sateliton egy 5 emeletes épületnek új tetőszigetelésének elvégzését.

A munkák szaporodása miatt egy komplett hegyesi csoport (Almási János brigádja) jött a Május 1-ből hozzánk. Ekkor, 1961-ben már 200 munkást számolt a „ZID”.

A „Napredakban”: állnak balról jobbra: Tamás Ferenc, Garai János, Perlaki István, Garai Máttyás, Búzás Béla, Vajda Ferenc, Cellik József, Pásztor Sándor. Guggolnak: Novaković Pavle, Cellik Miklós, Gombos Károly, Bányai Lajos, Pásztor Lajos.

Újvidéken, a gépészeti egyetemen is mi dolgoztunk. A nyári szünidő alatt az összes tantermek felújítását kellett elvégeznünk.

Még ebben az évben kerültünk a Futaki úti kórházba a háború alatt épült épületek átalakítására is. Ezek az épületek nem rendelkeztek megfelelő WC-vel, folyosókkal és lépcsőházakkal. Itt több éves munka lett.

Az újvidéki munkákkal párhuzamosan folytak a feketicsi munkák is. A birtokon fészerek, ólak, újabb raktárak kellettek a mezőgazdaság részére. Falunak járdák betonozásai és új transzformátorok építése. a község minden negyedében egy-egy épült, sőt még Szeghegyen is. Nagy segítség volt munkáink elvégzésében, hogy új technikai eszközökkel bővültünk. Talicskák, beton és malterkeverők, sőt még emelők is lettek. Igaz kezdetleges, faoszlopokra szerelhető emelő, a neve „Vrabac” volt.

1964 tavaszán kaptunk még egy komolyabb munkát Újvidéken a Halpiac közelében. Hotelt a magányosok részére. Ötemeletes épület, kisebb lakások 60 m² alapterülettel.

Ebben az időben kezdték szorgalmazni a kisebb vállalatoknak a nagyokhoz való beolvadását. A „ZID” nagyon sokáig ellenállt mindenféle nyomásnak, de 1965. május 1-én törvényre hivatkozva az akkori hatalmaknak sikerült beolvasztani a „ZID”-et a „Május 1”-be.

Ezután kezdődött újból a vidékre járás már mindannyiunknak. Kevesen maradtak az itt befejezendő munkákra, a zöme munkás Zomborba, Szabadkára vagy Zemunba került dolgozni.

Sokan otthagyták a céget, kivették az ipart és úgy dolgoztak tovább. Senkinek sem tetszett ez az állapot, de egy ideig kénytelenek voltunk ott maradni. Viszont kerestük az új munkalehetőséget közelebb az otthonunkhoz. Így esett a választás a verbászi „Napredak”-ra. A valamikori „ZID” dolgozói 4-5 hónap után mind elhagyta a „Május 1”-et. Igaz kicsit nehéz volt a 11 km-t megtenni kerékpárral vagy motorral Verbászig, de legalább minden nap otthon aludtunk a családi körben.

1966-ban a volt „ZID” munkásainak 90%-a a „Napredak”-ba került. Sokszor mondtuk is hogy a „ZID”, a fal vállalat volt, de a „NAPREDAK” előre vállalat lett számunkra.

A „ZID”-ben nem csak feketicsiek dolgoztak, hanem szeghegyiek, hegyesiek is. És ők is 1967-re már mind a „Napredak”-ban kötöttek ki. Szinte mindannyian innen is mentünk nyugdíjba.

GARAI MÁTYÁS

AZ EGÉSZSÉG A LEGNAGYOBB KINCS

A bácsfeketehegyi Fecske falu- és havilap 2020. augusztusi számában szeretnék újra beszámolni az érdeklődőknek mindarról, ami az elmúlt években segítette, és jelenleg is segíti az életmódváltáshoz. Négy éve, amikor nyugdíjas lettem, elhatároztam, hogy megpróbálom rendbe szedni az egészségemet, hogy minél tovább legyen lehetőségem mindazzal foglalkozni, ami addig nem igazán volt prioritás az életemben.

Aki bármilyen formában és mértékben közéleti szerepet vállal az tudja, hogy nem mindig egyszerű dolog összehangolni a közösség dolgaira, és a magánéletre, különösképpen pedig a családra fordított időt. Ez nekem sem sikerült mindig, de mivel utólag ezen már nem lehet változtatni, ezért megpróbálok új célokat kitűzni, hinni és bízni abban, hogy a hetedik évtized küszöbén sem késő újratervezni az életemet. Kicsit talán másként, mint ahogyan azt a kortársaim többség teszi, de hát a bőrömből most sem tudok, és igazándiból nem is igen akarok kibújni. Régebben is gyakran kilógtam a sorból, kimondtam azt is amiről mások is tudtak, de nem mertek, vagy akartak beszélni. Remélem, hogy az életmódváltásom eredményéről, és más dolgokról itt megosztott gondolataim, vagy a szintén ehhez a témához kapcsolódó facebook bejegyzéseim arra biztatják az érdeklődőket, hogy érdemes, és sohasem késő tenni az egészségünkért.

Újra a járványról, és a megoldást kínáló életmódváltásról

Habár, úgy minálunk, mint a nagyvilágban, járványügyben egyre bonyolódik a helyzet, nekem kezdetektől fogva, és ma is az a véleményem, hogy világméretű átverés szemtanúi, és szenvedő alanyai vagyunk. Nem tudhatom, hogy kinek, és miért volt érdeke beindítani ezt a világjárványnak kinevezett folyamatot, de nagyon szeretnék hinni abban, hogy a háttérben meghúzódó ismeretlen forgatókönyvírók tudják hol a határ, és mi a megoldás. Azt viszont tudom, hogy a nyilvános számadatok ismeretében elég sokan vagyunk, akik kételkedünk a járvány létezésében, vagy annak rendkívüli veszélyességében. Ismerőseim között is többen nyíltan beszélnek erről, de a világhálón is sok információ kering ebben a témában.

Nekem az a véleményem, hogy mindenkinek szíve joga eldönteni, hogy mi a véleménye a járvánnyal kapcsolatos, egyelőre beláthatatlan folyamatokról, az országonként eltérő mértékű és tartalmú intézkedésekről. Megértem, de megmosolygom azt a két alkalommal látott birkapásztort, aki a nemzetközi út mellett szabályosan viselt védőmaszkban őrizte a nyáját, és azokat a gyakran látható sofőröket is, akik maszkot viselnek, miközben egyedül ülnek saját gép-

kocsijukban. Senkit nem óhajtok ebben az írásomban arra biztatni, hogy felesleges betartani a valószínűleg legjobb szándékkal meghozott intézkedéseket, de azért mindennek van határa, és kitartok az mellett, hogy akinek rendben van az immunrendszere, törődik az egészségével, annak nincs mitől félnie ezekben az emberiség számára kaotikus, nem-szeretem időkben sem. Számomra, és gondolom sokan mások számára is egyértelmű tény, hogy már hosszú évekkel, évtizedekkel a járvány kezdete előtt nagyon sok tekintetben elrontottuk az életünket. Elszakadtunk a természet rendjétől, a génjeinkbe betáplált életformát felváltotta az egészségünk tudatos rombolása, a mókuserék, amely a jólét, vagy a túlélés illúzióját keltve, saját akaratunktól vezérelve visz bennünket a szakadék, azaz a könyörtelenül bekövetkező betegségek felé.

Semmi sem lesz ezután úgy, ahogyan a járvány előtt volt. Már a kezdet kezdetén elhangzott ez a jóslat, jönni fog a második hullám, és nagyon kell rettegnünk mivel ezúttal minden tekintetben teljesen ismeretlen vírus tört az egészségünkre. Gondolom nemcsak én emlékezek ezekre a járvány kezdetén útnak indított előrejelzésekre, miközben azt is hallhatjuk, hogy az állítólag vírusban meghaltak döntő többsége, szinte mindegyike, olyan betegséggel, vagy egészségkárosító tényezővel küzdött, amelybe különben is igen hamar belehalt volna. Az országok hivatalos statisztikai adatai, köztük a miénk is, arról számolnak be, hogy a járvány ideje alatt, az előző évekhez képest, nem nőtt, sőt, inkább csökkent a halálesetek száma, miközben a krónikus és halálos betegek, kórosan elhízott és depressziós emberek egy része hivatalosan nem az alapbetegségébe, hanem a bizonytalan pontosságú teszt által kimutatott vírusfertőzésben halt meg. Hiszem, hogy mások számára is elgondolkodtató az a hivatalos utasítás, vagy javaslat, amellyel az Egészségügyi Világszervezet gyakorlatilag megtiltotta a koronavírusban elhunytak boncolását, és ennek alapján Szerbiában július közepéig senkinél nem végezték el ezt a legpontosabb halálozási okot megállapító eljárást.

Mindezt nem azért írom, mivel bárkit szeretnék lebeszélni arról a jogáról, hogy higgyen a járvány létezésében, és a világszerte bevezetett járványellenes intézkedések igazoltságában, hiszen számomra is egyértelmű, hogy rendkívüli, eddigi életünkben soha nem tapasztalt időket élünk. Ebben az előállt helyzetben azonban nagyon hiányolom az illetékesek részéről az olyan kézzelfogható, célravezető, és megvalósítható ajánlásokat, amelyek elősegíthetnék az emberek immunrendszerének erősítését, egészségük megőrzését, vagy visszaszerzését.

Hiszek abban, hogy semmilyen betegség nem természetes velejárója az életünknek. A ritka kivételektől eltekintve mindannyian egészségesnek születünk, és ha megvigyázzuk azt, akkor nagy esélyünk van arra, hogy egyszer, ha már nagyon megöregedtünk, egészségesen haljunk meg. Gyakorlatilag minden bajunknak mi vagyunk az okozói. Életmódunknak, táplálkozási szokásainknak köszönhetően mi vagyunk egyedüli felelősek azért ha életünk végéig tartósan gyógyszert kell szednünk, vagy betegség következtében időnap előtt távozzunk ebből a földi létből.

Tudom, hogy sokak számára, számtalan ok miatt, nem könnyű betartani az egészséges étkezés, és életmód szabályait. A jelenleg forgalomba kerülő élelmiszerek döntő többsége káros az egészségünkre, hiszen a tartósítószer, ízfokozók, és más oda nem illő vegyi anyagok szinte minden élelmiszerfajtában jelen vannak. Igen hosszú ideje óta tartja magát az a

gyakorlat, hogy vegyszerek alkalmazása nélkül nem lehet gazdaságosan eladható élelmiszert előállítani. Másrészt azt is állítják az anyagilag érdekelt gyártók, hogy nem is igen kell tenni ez ellen, hiszen léteznek olyan jobbnál jobb gyógyszerek, amelyekkel életünk végéig karbantarthatjuk az elkerülhetetlenül ránk rontó betegségeket, miközben elgondolkodtató az a tény, hogy a vegyszert, a tartósítószer, és az orvosságot gyártó cégek igen gyakran egy kézben vannak. Gyakran hallok azt is, hogy nincs értelme egészségesnek tartott ételt fogyasztani, hiszen a mérge már benne van a levegőben, a termőföldben, és az ivóvizünkben is. Mindez valószínűleg így is van, de akkor sem mindegy, hogy mennyi mérget viszunk be a szervezetünkbe. Ha elfogyasztjuk a szántóföldünkön, a kertünkben, az udvarunkon, a házunk előtt, a hatodik emeleti balkonunkon, vagy az ablakunkban levő virágcserepben, vegyszer nélkül megtermelt paradicsomot, akkor már tettünk egy fontos dolgot egészségünk megtartása, vagy vissza-

szerezése érdekében. Sohasem késő elkezdni törődni az egészségünkkel, az életünkkel, kilépni a mókuserékből, életmódot váltani, és minél több egészséges ételmelet fogyasztani, sokat mozogni, és nem stresszelni a változtathatatlan dolgokon.

Lényegében, nagyon leegyszerűsítve három alapvető dolgon múlik, hogy egészségesen, vagy betegen éljük az életünket, ez pedig a természetes ételmelet fogyasztása, a minél több mozgás, és az idegeskedés mellőzése.

A minél kevesebb vegyszert tartalmazó ételmelet fogyasztó emberek szervezete idővel megtisztul a lerakodott mérgektől, és ez a folyamat különféle gyógynövényekkel gyorsítható. A megtisztult szervezet már képes lesz átvenni táplálkozási szokásaink irányítását, és kivétel nélkül mindenkinek megsúgja, hogy mit egyen, az adott körülmények között mi tesz jót az egészségének. Személyes tapasztalatom szerint az én szervezetem jelenleg azt tartja helyesnek, ha minél több nyers és fermentált ételt fogyasztok, kerülöm például a cukrot, a húst, a nem kovással készített kenyeret, az édességet, a főtt ételt, és örül neki ha délután négy órától másnap reggelig kihagyok bármilyen étkezést. Ennek az étkezési szokásnak, valamint a sok mozgásnak köszönhetően minden gyógyszeremet elhagytam, eddig több mint negyven kilót lefogytam, sokat dolgozom, jól érzem magam a bőrömben, és az idén nyáron éhezés nélkül újabb tíz kilót fogok lefogytani. Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy kihagyom a feleségem főzte ízletes, hagyományos vasárnapi ebédeket, az időnként kéretlenül elébem varázsolt, ellenállhatatlanul finom diós - lekváros palacsintát, vagy pedig a meggyes- és szilvás lepényeket, amit az utóbbi időben én szoktam készíteni a kenyérsütés napján kovásztolt tésztából. Mindez mellett az sem titok, hogy a szabadkai Pelivánban, a zentai Méhecskében, a temerini Pincében, a szegedi Kis Virágban, valamint - sajnos igencsak ritkán - a soltvadkerti Korona Cukrászdában alkalomadtán a legnagyobb kehelyben szoktam, ha kedvem tartja és lehetőségem van rá, fagylaltot rendelni. Nincsenek kőbe vésett étkezési szokásaim, sem önsanyargatás vagy éhezés az életemben, ha jólesik, és megkívánok valamit, akkor igen gyakran letérek az általam kijelölt útról. Ide tartozik, és elmondom azt a bevált szokásomat, hogy minden reggel megmértem, majd a telefonomba felírom a súlyomat, és így tudom, hogy hány óra van, mi történt velem tegnap az étkezés terén.

Újra beindult a fogyásom

A Fecske idei évi első számában azt írtam, hogy az elmúlt évben bevezetett új étkezési szokásom azt fogja eredményezni, hogy nagyon sok saját természetű egészséges ételmelet fogok fogyasztani azért, hogy kitűnően érezzem magam a bőrömben, és természetesen, újabb tíz kilót lefogyjak. Mindehhez tudni

kell azt is, hogy a téli időszakban, karácsonytól húsvétig, mintegy öt kilót felszedtem magamra. Ezt nem tartom problémának, mivel a génjeinkbe van rögzítve az ősi parancs, hogy télen jó lesz vigyázni, és a várható hideg ellen vastagabb zsírpárnát magunkra szedni. Örömmel jelentem, hogy a téli túlsúlyomat sikerült ledolgoznom, és július végén beindult a fogyás. Akár tavaly, most is heti egy kilót tudok leadni ami számomra azt jelenti, hogy október végén nagy bizonyossággal elmondhatom, hogy eddig ötven kiló súlyfeleslegtől sikerült tartósan, és éhezés nélkül megszabadulnom.

Nem azért élünk, hogy együnk...

Valószínűleg sokan azt gondolják, hogy milyen életem lehet, amikor hetente csak egyszer, vagy legtöbb kétszer eszem főtt ételt, hogyan lehet meglenni kenyér, hús, vagy édesség nélkül. A válaszom egyértelmű: nagyon könnyen, minden a megszokás kérdése. Szerintem nagy igazság van a közmondásban, amely arról szól, hogy nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk.

A katonaságban eltöltött időt leszámítva, gyermekkoromtól nyugdíjba vonulásomig, kisebb vagy nagyobb mértékben, mindig túlsúlyos voltam. Fiatalabb éveimben nagyobb, később pedig kisebb sikerrel próbáltam tenni ez ellen, de az eredmény mindig az volt, hogy gyorsan visszajöttek a keservesen leadott kilók. Az ajtót az húzta be, amikor több mint húsz éve, napi három doboznál, egyik napról a másikra abbahagytam a dohányzást. A stressz, és az akkori életmódom azt eredményezte, hogy nekiláttam mértéktelenül enni, jöttek a kilók, idegessé váltam, reggel és este erős nyugtatókat kezdtem szedni, majd szívgyógyszert is kaptam, hogy a számtalan változatban használt vízhajtókról, és a fulladásgátló gyógyszereimről ne is beszéljek. Reggel beültem, este kiszálltam az autóból, nappal olyannyira keveset mozogtam, hogy magam sem emlékeztem arra, hogy mikor mentem ki gyalog az utcámból, és majd belehaltam amikor tíz lépcsőnél

magasabbra kellett valahova felmennem. Celler doktor úr tudna arról beszélni, hogy minden télen többször kaptam lábon kihordott tüdőgyulladást, és ő volt az aki számtalanszor megemlítette, hogy már megint csúnyán sípolt a tüdőm amikor látott művelődési elnökként műsort megnyitni a színpadon, vagy politikusként a televízióban nyilatkozni.

A változás mintegy öt éve következett be amikor nekiláttam minden reggel, rágás nélkül, egy pohár vízzel lenyelni egy-két gerezd fokhagymát. Ennek eredményeként sokat javult az immunrendszerem, és az elmúlt közel öt évben csak egyszer voltam dr. Cellernél tüdőgyulladás gyanújával. Azóta most is minden reggel fokhagymával kezdem a napot, és ha néha azt érzem, hogy kerülget a benga, akkor a fokhagyma adagot este, lefekvés előtt, megtoldom egy nagy fej felaprított, joghurtba elkevert vöröshagymával, és másnap reggelre már kutyabajom sincs.

Elmondom azt is, hogy szintén öt éve, gyakorlatilag mindennap ugyanazzal a számomra megunhatatlan reggelivel kezdem a napot. Ez a történet arról szól, hogy feleségem készítette fél liter házi joghurtba elkeverek két-három evőkanál zabpelyhet, darált diót, egy-egy evőkanál őrölt lenmagot, szőlő- és sárgabarackmagot, darált mákot és tökmagot, csipetnyi őrölt máriatövis magot, valamint az utóbbi egy évben, a mindennapi stressz eredményes leküzdésére, egy csapott evőkanálnyi finomra őrölt citromfű port. Ezt a házi müzlit reggelente bekanalazom, és ha nem figyelek oda, akkor nagyon sokszor másnap reggelig elvagyok étel nélkül.

Nyugdíjba vonulásomkor, amint már a Fecskében erről többször is beszámoltam, úgy döntöttem, hogy megpróbálok minél tovább, egészségesen és gyógyszer nélkül élni. Négy éve kezdtem neki az életmódváltásnak, két éve a feleségemmel rendszeresen járunk Szeghegyre Katalin jól felszerelt rendelőjébe biorezonanciás kezelésre, és hála istennek azóta rendkívül jól érzem magam a bőrömben. Nekem ez egy próbát megér, és azért szeretnék minderről továbbra is őszintén beszámolni a nyilvánosságnak mivel bízom abban, hogy mások is látnak majd fantáziát az általam leírtakban.

Azt tervezem, hogy a bácsfeketehegyi Fecske következő számában, ha lesz rá lehetőségem, beszámolok a szervezetem megtisztításához alkalmazott módszerekről, és leírom azt is, hogy milyen számomra igen ízletes ételekkel szoktam mindennap degeszre tömni a hasamat ahhoz, hogy októberre idén is biztosan és könnyedén lefogyjak legalább tíz kilót.

Végezetül ezúttal is mindenkinek megvalósítható célként jó egészséget kívánok, vigyázzunk magunkra, vigyázzunk egymásra, vigyázzunk az egészségünkre, mert az egészségünkéből csak egy van!

Pál Károly

Zsongás utáni nyugalom

Riport ügyben Bojtos Bélánál

Szeptember közeledtével azokban a családokban, ahol iskolás korú gyerek van már elkezdődik a készülődés, tanszerek, füzetek, tankönyvek beszerzése, megvásárlása. Ez idő tájt az iskolákban is megy a kisebb-nagyobb javítgatások, renoválás, festés, súrolás, takarítás, vagyis mindezeknek a tevékenységeknek tervszerű, összehangolt megszervezése és végigkövetése. Koordinálása, a mai szóhasználatnál élve. Ez a feladat az iskola igazgatójára hárul a többi más széleskörű kötelezettségek mellett. Ezt a kihívásokkal teli, a legtöbb esetben gyors megoldásokat, s a

körülményekhez képest a legjobb döntéshozatalú munkakört látta el 21 éven keresztül Bojtos Béla, a bácsfeketehegyi Nikola Gyurkovics Általános Iskola igazgatója. Ez év június 24-én vonult nyugdíjba, 40 év pedagógusi tevékenységet követően. Számára a mintegy fél évszázados – beleszámítva az ő diákéveit is – ki és becsengetések időszaka megszűnt, amelyet minden bizonnyal egy – vagy több – másik, s merőben másfajta tevékenység, elhivatottság fog követni. Ezekről a témákról beszélgettem vele a júliusi meleg elől védelmet nyújtó műhelykéje előtti nyári teraszon. Ám a mintegy 2 órás beszélgetést megelőzően beléptünk a jól felszerelt műhelybe, ahol a szerszámok katonás sorrendbe sorakoztak, a különböző kulcsok, fogók a falipolcon, az elektromos kézigépek az asztal végében, míg a kerekre szerelt hegesztőgép a munkaasztal alatt kapott helyet. Szemet gyönyörködtető egy ilyen műhely látványa, első sorban talán nekünk, férfiaknak.

Nagyon sokan tudják, hogy Bojtos Béla a helyi iskola igazgatója, azonban annál kevesebben, hogy egykor oktató tanár volt. Talán kezdjük a beszélgetést a pályafutása elején!

Az egyetem elvégzése után mint diplomás földrajz-tanár 1978-ban kezdtem el tanítani Kishegyesen, időközben Palicson is nyílt munkalehetőség, ahol kertes ház is állt a rendelkezésünkre. A feleségem idehaza Feketicsen egy nyugdíjba vonult tanárnő megüresedett munkahelyére került. Így ezt követően én is az első adódó alkalommal a helyi iskolában helyezkedtem el. Nehéz esztendő volt ez, hisz akkoriban az a begyepesedett szokás dívott, hogy a fiatal kollégákkal sok plusz munkát, feladatot

végeztettek el az öregebb tanárok. Számomra, ami könnyítés és nagy segítség volt, hogy az elődöm – aki Szenttamáson folytatta a tanítást – segített abban az időben a szakkönyvek beszerzésében az ismeretsége, kapcsolatai révén. A tanári pályám kezdetén voltak olyan periódusok, amikor fél munkaidővel dolgoztam és ez bizony most mutatkozott meg igazán, amikor nyugdíjba készültem. Emlékszem, 1981-ben a tanári fizetésünk olyan alacsony volt, hogy egy havi kereset nem futotta a telefon bevezetésének egy részletét. Csak lehetett némi alapja, annak a népi szólásnak, miszerint a tanító a nép napszámosa.

Hogyan történt az igazgatói kinevezése – tettem fel a kérdést kortyolva egyet a tisztított, lehűtött vízből, amelyet mosolyogva fogadott, majd elkomolyodva válaszolt.

Az akkori igazgatónak lejárt a kinevezési megbízása és a kollégák ajánlására, biztatására, én is mint akkori igazgató helyettes átadtam a kiírt pályázatra a kérvényt. A kollektíva titkos szavazása révén valamivel több szavazatot kaptam, mint az újból jelölt előző igazgató. A szavazás eredményéről értesítve lettek a szükséges fórumok, ám a kinevezésem nem érkezett meg, szeptember elseje pedig vészesen közeledett, alig pár nap maradt az iskolakezdésig. Elutaztam hát az illetékes minisztériumba, ahol az oktatásügyi miniszter a felvetett kérdéseimre válaszolva bemutatta a júniusban postázott archivált bizonylatot, miszerint ők ideje korán elküldték a kinevezésem tartalmazó postai küldeményt. (Ez a küldemény a mai napig nem érkezett meg a címzetthez. A szerz. megj.) Így az oktatásügyi miniszter rendhagyó módon személyesen nevezett ki a bácsfeketehegyi iskola igaz-

gatójává, amely egy éves időtartamra szólt. Az ezt követő igazgatóválasztáson már jelentősen nagyobb arányban szavaztak nekem bizalmat a kollégák, s azóta is több ízben engem választottak meg. Így már 21 évet töltöttem igazgatói minőségben.

A környéken volt még valaki ilyen hosszú ideig iskolaigazgató?

Tudomásom szerint nyugat-, és észak- bácskában, vagyis a Zombor oktatásügyi körzetben rajtam kívül nem volt.

Visszatekintve az elmúlt 21 évre mit emelne ki, amit sikerül közös erővel az ön vezetésével megvalósítani?

Sikerült felújítani a központi fűtést, új kazánok vannak, amelyek nem pakurával, hanem földgázzal működnek, új csövek lettek beszerelve, csupán a radiátorok maradtak a régiék. Annak idején, télen több helyen az ablakokon befújta a havat a szél, mára már az összes ablak ki lett cserélve jól záró műanyagra (PVC). Egykoron a tanulók a tantermekben tornáztak, sikerült eszközöket biztosítani a sportcsarnok építésének befejezésére, nem volt iskolai könyvtár, ma pedig egy 11.000 kötetes könyvtár áll a diákok és a pedagógusok részére, amelyben megtalálhatók tanulmányi-, és irodalmi szakkönyvek, házi olvasmányok, úgy magyar, mint szerb nyelven, de angol és német nyelvű könyvekkel is rendelkezünk. Nagymértékű felújítást végeztünk a mosdókban és a WC kabinokban, amelyeket új elemekkel szereltünk fel, illetve új ajtókkal, csempével láttuk el. Húsz évvel ezelőtt az iskolában egy számítógép volt, az is az irodán. Tanulóink az akkor működő teleházban ismerkedhettek, szerezhetek alaptudást a számítógép-internet világából. Felismerve ennek jövőbeni jelentőségét ideje korán kialakítottunk egy multimédiás tantermet, ahol TV-számítógép-internet hozzáférhetőség volt, ami a maga idejében nagyon menő volt, azonban lassan már kezd szükségtelenné válni. Jelenleg rendelkezünk egy digitális tanteremmel, ahol 25 munkahely van a tanulók számára, itt bármely szaktantárgy (rajz, kémia, fizika, stb) tananyaga oktatható. Minden tanterem el van látva számítógéppel, okos Tv és kivetítők is rendelkezésre állnak, amelyek hatékonyabbá teszik a tanár prezentációját. Az egész rendszer hálózatra van kötve az internettel, jelenleg 4drb okos táblánk van az iskolában. Hiszem azt, hogy intézményünk a kor követelményeinek megfelelően fel van szerelve, és tanulóink megfelelő tudással kerülnek ki és folytathatják középiskolai

tanulmányaikat.

Ehhez azonban elengedhetetlen alapkövetelmény a tanárok magas szintű képesítése és nem utolsósorban a hozzáállása is!

Mindenképpen. Mindannyian diplomás, a szakmának megfelelő pedagógusok, s büszkén mondhatom annak ellenére, hogy falusi, és ez mellett kétnyelvű iskola vagyunk, jó szakkáderral rendelkezünk. A

fejlődéssel, a korrallal haladni kell ezért évekkel ezelőtt számítógép-tanfolyamot szerveztem a tanárok részére, amely számukra ingyenes volt. Ezáltal is segítve őket munkájukban, amely talán igazán most mutatkozik meg, amikor távoktatásra is szükség mutatkozik. Jőmagam ezt megelőzően elvégeztem az ECDL (számítógép kezelői tanfolyamot). Jó példával igyekeztem elől járni – mondta széles mosoly közepette beszélgetőtársam.

Az elmúlt évek során igen csak bővelkedtünk oktatásügyi reformokkal. Szükségesek voltak?

Valóban nagyon sok rendelet látott napvilágot, ahogy jöttek-mentek az oktatásügyi miniszterek, úgy változtatták, illetve vezettek be újabb reformokat. Sok esetben ezek nem átgondolt dolgok voltak. Például az alsó tagozatban játszószarkot akartak kialakítani, azok számára, akik pl. lefeleltek vagy esetleg egészségügyi, alacsony pszichikai képességgel rendelkeztek. Ez a megoldás csupán segédtanár alkalmazásával lenne megvalósítható, mint egyes nyugati országokban. Volt olyan időszak, amikor háromféle oktatásügyi reform is érvényben volt egyidejűleg. Sajnos a legtöbb esetben csupán részlegesek és nin-

csenek teljes egészében végig kísérve.

Üres gyomorral nehezen megy a tanulás. A tanulóknak volt-e uzsonna biztosítva?

Nagyon sok diák – főleg a délelőtti váltásban – éhgyomorral, reggeli nélkül jön iskolába. A legjobb szándékkal is képtelenség korgó gyomorral a tanárra figyelni és ez óhatatlanul is a tanulmány, a tudásszerzés rovására megy. Személy szerint igyekeztem odafigyelni, megszervezni a beszállítók által kínált árúk minőségét, mennyiségét és árajánlatukat is figyelembe venni. A szabadkai tejgyártól sikerült jó feltételek mellett minőséges árut beszerezni, ugyanígy a topolyai húsfeldolgozó üzemmel is kiváló kapcsolat épült ki.

amikor az anyja kezét szorító kisgyerekként bejött az iskolába, látta évről évre a folyosón, a tanteremben, a szakcsoport versenyeken jeleskedni, a sportban győzedelmeskedni, a tanulásban kimagaslani, szinte maga előtt látta felcseperedni a gyermekből a felnőtté válásig. Volt lehetőségem végigkövetni ezt a folyamatot több generáción keresztül. Ez tölt el büszkeséggel. Valamint az a tudat, hogy mint az intézmény vezetője képes voltam, hogy nyolc éven át biztosítsam ezeknek a felnőtté vált gyerekeknek a folyamatos iskolai oktatást, azon belül a fűtött, tiszta, világításos tantermeket, a biztonságot, a tudást, a fejlődést – összegezte gondolatait Bojtos Béla a leköszönő, nyugdíjba vonuló iskolaigazgató.

Miután elkészöntem a vendéglátómtól és a déli hőségben hazafelé szaporáztam lépteimet, felvil-

Visszatekintve az oktatói, illetve az igazgatói munkakörben eltöltött évekre mire a legbüszkébb?

Igyekeztem minden gyerekben megtalálni a jót, ezt az erényét felszínre hozni és ezáltal is önbizalmat ébreszteni, illetve a meglévőt növelni benne. Mert egy gyenge tanuló, vagy csintalan, rosszkedű gyereknek is van jó tulajdonsága és azt kell kiemelni és nem egy véletlenül betört ablaküveggel megbélyegezni. Öröm és büszkeség tölti el a pedagógus ember szívét-lelkét, amikor a nyolcadik osztály befejezésekor, ballagáskor végigtekint a búcsúzó generáció tagjain, akiket végigkísért nyolc éven át. Látta,

lant az agyamban a gondolat, vajon nem fog majd 40 munkaévet követően hiányozni az igazgatónak az iskolacsengő berregő hangja? Mert ha netalán igen, akkor minden bizonnal beugrik az iskolába egy rövid kis nosztalgizásra, ahol egykori munkatársai, barátai szívesen látják és leülnek vele egy kávéra. (Hiszem azt, hogy a nebulók nem vennének zokon egy esetleges lukas órát).

Szukola Béla

Épül a fővezeték Kishegyesen

Megkezdődött a községi szennyvízhálózat kishegyesi szakaszának építése.

Jól halad Kishegyes község szennyvíztisztítójának építése Bácsfeketehegyen, és a közelmúltban megkezdődött a szennyvízhálózat fővezetékének építése is, nem messze a szennyvíztisztítótól. A munkálatok most Kishegyes településre is kiterjedtek, ugyanis az elmúlt napokban megkezdődött a fővezeték építése a Széles utcában.

Sándor István, a községi tanács tagja arról számolt be a médiának, hogy a munkálatok több utcát is érinteni fognak.

– Pénteken kezdődött meg a fővezeték kishegyesi szakaszának a kiépítése. Tulajdonképpen a fővezeték kiépítése már június közepén megkezdődött Bácsfeketehegyen, viszont a kishegyesi szakaszon először dolgoznak. A Széles utcában kerül lefektetésre az első ilyen szakasz, utána a Vasút utcában folytatódnak a munkálatok, majd a Kossuth Lajos utcában, a Kertsoron, a Liget utcában, a Verbászi út egy részén, a Munkácsy Mihály utcában, az Alvég utca egy szakaszán és a Híd utcában. Ezt követően a lakott településen kívül folytatódik az építkezés, Szeghegy irányába, s végül Szeghegyen és Bácsfeketehegyen keresztül jut el a vezeték a víztisztítóig – számolt be Sándor, majd arról is szólt, hogy a szennyvízhálózat fővezetékének teljes hossza 11 kilométer lesz, és a megvalósítás teljes költsége meghaladja a 700 millió dinárt. Három esetben a Krivaja folyót is át fogja szelni, a kivitelező ezt úgy

fogja megoldani, hogy a folyó alatt vezeti át a vezetékét. Emellett hat helyen építenek ki pumpaállomást, amelyek növelni fogják a nyomást a vezetékben, hogy a szennyvíz eljusson a tisztítóig. 320 helyen fognak kialakítani tisztító aknákat, amelyek nemcsak a fővezeték tisztítására fognak szolgálni, hanem csatlakozási lehetőséget is nyújtanak a falvakban kiépülő szennyvízhálózat számára.

– Tudni kell, hogy a fővezeték önmagában nem teljes megoldás a szennyvízhálózatra, hanem a másodlagos és harmadlagos vezetékeket is ki kell építeni. Ezeket összehangolják, majd a fővezetékre csatlakoztatják, és csak ezt követően kezdődhet meg a szennyvízszolgáltatás üzemeltetése Kishegyes községben. A másodlagos és harmadlagos szennyvízhálózat kiépítésére vonatkozóan az önkormányzat kész tervdokumentációval rendelkezik, a tartomány támogatásának köszönhetően. Tudni kell, hogy a szennyvíztisztítás terén Szerbia a legelmaradottabb Európában, Belgrád az egyetlen főváros, amelynek nincs szennyvíztisztítója. Az Európai Unió feltételként szabta meg, hogy ezen változtatni kell. Kishegyesen magunk is tapasztaljuk, hogy mekkora probléma a vizek szennyezése, épp ezért nagy öröm számunkra, hogy községünkben, és a szomszédos Topolyán is épül a szennyvíztisztító és a hozzá tartozó hálózat – fogalmazott a községi tanács tagja.

A kivitelezőnek 600 nap áll rendelkezésére, hogy befejezze a főhálózat építését. A munkálatok június derekán megkezdődtek, és várhatólag a tervezett időben be fogják fejezni. Ezt követően harcolni kell, hogy a hálózat többi része is megépülhessen, mondta Sándor.

– Itt több millió eurós beruházásokról van szó, épp ezért reméljük, hogy az állam nem csak erre az első szakaszra adott pénzt, hanem a további szakaszokra is biztosítani fogja – hangoztatta a tanács tag, majd végezetül arról is szólt, hogy szennyvízhálózat kiépítésére urbanizációs folyamatként lehet tekinteni, és az életminőség javulásához fog vezetni.

L.J.

Forrás: Magyar Szó

Fürdőzni vagy nem fürdőzni?

Míg a szomszédos Topolya községben számos fürdőhely várja a kikapcsolódni vágyókat a nyári kánikula idején, addig Kishegyes községben sajnos egy sem.

Mind a kishegyesi, mind a bácsfeketehegyi strand már régen bezárt, a Krivaja patak pedig inkább bűzlő szennyvízcsatorna, mintsem folyó. Azonban ahol lehetőség adódik, azt az emberek ki is használják. Nemrég fejeződött be a Kula–Kishegyes csatornának a vasúttól a Kishegyes és Szeghegy közötti ben-zinkútig terjedő második szakaszának kiépítése.

Ez elsősorban öntözési célokat szolgáló beruházás, amelynek az építése tovább folytatódik majd a közeljövőben.

A csatornában az apróbb halak is megjelentek, így hamarosan a helyi horgászokat is oddavonza majd a csatorna partja. A nyári meleg pedig azt hozta magával, hogy fürdőző gyerekek és fiatalok jókat csob-bannak a csatorna kellemes vizében.

Hogy ezt hivatalosan szabad-e vagy sem, az egy jó kérdés, de amíg lehetőség van rá, addig biztosan többen megmártóznak majd az új csatorna vizében.

L.J.

Forrás: Magyar Szó

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

KORONA vs SARLÓ KALAPÁCS

A vs, versus, ellent jelent, latinul. A korona az egész cikk alatt nem csak a pandémiát, a világot fenyegető betegséget, fogja jelenteni, hanem, a társadalmi létünket, egységünket, állami hovatartozásunkat, identitásunkat, a jobboldalt. A sarló kalapács pedig, nem csak az elmúlt(?) egyik, győztes(?) terror-, erőszakrendszer jelképe, hanem a mai liberálisoké is, akik ugyan a baloldalt képviselik, de a klasszikus szociális érzékenységhöz, az osztály nélküli kommunista rendszerhez pedig, egyáltalán nincs semmi közük (kivéve a volt „vörös” grófok kisebb és nagyobb gaztetteikhez).

A jobboldal, a konzervatívok, a régebbi idő(k)ben, az államot, a rendszert jelentették, az uralmat képviselték, nem pedig a népet, a társadalmat, a fejlődést a szociális érzékenységet, az egymással való szolidaritást. A baloldal, a francia polgári forradalom óta pedig a szabadságot, testvériséget, egyenlőséget, majd jött a kommunizmus, ami nem ért ide, de túl messze is volt/van, ugyanúgy, mint az osztály nélküli szocialista/kommunista társadalom... Annyira nem lesz megosztás, hogy még, nemek sem lesznek, de...ezt, meg a belőle kialakult kérdéseket, problémákat, oldják meg majd ők maguk, vagy ahhoz is hozzának be (willkommen!) idegen csődöröket, mint ma ezeket, annak ellenére, hogy ők máshoz többnyire képzetlenek.

Ma, teljesen máshogy van. Megfordult a világ. Az eddig kizsákmányoló, minden egyenlőséget tagadó, csakis az uralkodással törődő osztály, a jobboldal, ma a szociális érzékenységgel, a fejlődéssel, az emberek jobblétével foglalkozik. A baloldal, aki pedig, csak az egyenlőséggel, a népek gazdasági kiegyenlítésével törődött, most egy kis uralkodó és kizsákmányoló osztály hasznára koncentrálva gondolkodik, dolgozik. A hatalomért vívott harcban, sajnos a volt, hatalmi baloldal, aki ma, mint többnyire vesztes fél, a volt média fegyverekként használt és elcsépeelt frázisokkal akarna győzni, uralkodni, a világot az ő akarata alá hajtani. Most még nem megy. Méltó a munkás a maga bérére (Luk.10.7), ezt a baloldal prófétája, Marx, is magáévá tette(mint zsidó rabbi unokája?), de a baloldaliak ezt ma valahogy elengedik a fülük mellett, mivel ők már liberálisok. Már újból pusztít a „rég”i dögvész, hogy döngöljön meg a szomszéd tehene, meg az erdészeti oftalmológiai betegség, hogy más szemében a szálkát, a magában a gerendát sem látja... stb, stb. Ma piacgazdálkodás van meg liberalizmus. Ez majdnem olyan, mint amikor az orvosságot alkoholos itallal veszik be. Ne a szenteltvízhatású drága placebókra értsék.

Utólag, száz évvel később derült ki, hogy a bolsevikok, ami többséget jelent kisebbségben voltak, csak nagyobb volt a pofájuk, de hát az ellenzék, abban bízott, hogy nem tartanak ilyen sokáig, meg, hogy nem lesz ekkora hatalmuk.

Libsi utódaik, pedig még nagyobb hatalmat akarnak, naná demokratikusan, mert ez a divat, és a világ

végéig, a kamatnélküli hitelekkel akarják megfűszerezni, azt a maszlagot, amit kínálnak, a krízis megoldásához gyógyszerként, amit azért többnyire nem vesz be mindenki, csak azok akiknek a becsülete olcsóbb, mint a felajánlott júdáspénz.

Minden sátáni prófétizmusnak, így ennek is, hogy, hogy nem, mindenütt vannak prédikátorai, így sajnos nálunk is (itt is, ott is). Szerintük mindenki áruló, az általuk hirdetett jó ellen van, még, ha maga is tudja és érzi, hogy a „jó” neki bizony nem, hogy nem jó, hanem határozottan rossz, a léte ellen van..., evvel úgy vannak, mint a nők az akaratukkal, hogy nem tudják, hogy miért, de az életük árán is véghezviszik. Az emberiség ellenségeinek, semmi sem szent. Nem törődnek senkivel sem, csak a hatalmukkal, vagy-onukkal. Mások felfordulhatnak, ha nem az ő érdeküket védik, a vagyonukat növelik... Értem. Igazat is adhatnak nekik, de mi lesz akkor, ha a kizsákmányolt többség, nem tud majd nekik továbbra a vagyonuk növelésén dolgozni, nehogy még ezzel az árujuk nem fog hozni hasznót és tönkremenek...???, személyesen nem fogom őket sajnálni. (Kövezzenek meg érte, ha úgy gondolják)Mellékesen Marxnak volt egy pár jó és becsületes ötlete, de sajnos ettől még több becsületes és buta követője...Az ember nem játék, miért játszadoznak vele...?

Még azért a demokráciának arról a kacsáról is morfondírozhatunk, hogy a választási veszteseknek is igazuknak kell lenniük, ja, de csak akkor, ha libsik, de ha választás eredménye nem tetszik nekik, akkor viszont, mindjárt nyafognak, nem akarnak a másik féllel játszani. Já, de azon sem sértődnek meg, ha hazá-árulónak titulálják őket, mivel holnapra, már nem lesz haza és nemzetközivé lesz a világ, naná az irányításuk alatt.

Nincsenek háborúk, vannak sportversenyek, de itt is a győzelemért meg minden engedély nélküli fegyvert és sportszerűtlenséget bevetnének... mindenki győzni akar. Ilyen az, amikor az egyenlők között egyenlőbbek is vannak...

Közben a falu tele van kóborkutyákkal. Néhány szívtelen nemdemokratikus ember, mivel mást nem tehet, szétzavarná őket, mert már haraptak meg barátot, gyermeket, néha még azt az egyént is, aki zavarja őket. De vannak állatvédő lipsik is, meg azok pártolói, kik ezt nagyon rosszemmel nézik és embertelenségnek nevezik, mivel, ők nem a megharapott gyermek, barát, vagy csak egy szóval az EMBER pártján vannak, mert a bulvár média nem ezt propagálja...

Ja, a koronavírus, nagyon is veszélyes, de a fejlett egészségügy miatt, sajnos kevés a halott, így az emberek, hiszik is meg nem is, meg demokrácia is van, nem szabad más jogát akaratát korlátozni...

Na, most már ebben a melegben, vagy hidegben, akkor gondolkozzunk!

Bíró Csaba

235 év öröksége – Mami meggyes receptje – közönségsdíjas receptek

MEGGYES CSIGATEKERCS – I. díj

Beküldte: Horváth Máté Zoltán, Bácsfeketehegy, 4. osztály. Mami: Szakács Sára

A tésztához:

- 3 bögre liszt
- 1 kiskanál sütőpor
- 1 csipet só
- 1 vaníliás cukor (lehet 2 is)
- 200 gr. vaj
- 1 bögre joghurt

Töltelékhez:

- 500 gr. magozott meggy
- 1/2 bögre cukor

1 bögre=2.5 dl

A tészta hozzávalóit összegyűrjük és ha kell, adunk még hozzá lisztet. Kellemesen lágy tészta lesz, amit szépen lehet nyújtani. Ezután nyújtjuk ki 3 mm vastagságúra és vágjuk fel 30 cm hosszú és 8cm széles csíkokra. A csíkok közepébe tegyük sorba a meggyeket, szórjuk meg cukorral és fedjük be a tésztával úgy, hogy rudak legyenek. Sütőpapíros tepsibe, csiga alakban feltekerjük. 200 fokos előmelegített sütőben kb.30-40 percig sütjük, hogy szép arany színe legyen.

Amikor megsült, megszórjuk porcukorral.

KLÁRI MAMI MEGGYES LEPÉNYE – II. díj

Hozzávalók:

Tészta:

- 1 kg liszt
- fél liter tej
- 2 darab kocka élesztő
- 2 darab tojás
- 6 kanál cukor
- 1 kanál só
- 1 dl olaj

Tetejére:

- 1.5 kg fejtett meggy
- 1 nagy dobozos tejföl
- 5 darab vaníliás cukor
- fahéjas cukor ízlés szerint
- 5 darab tojás

Elkészítése: a cukrot elkeverjük a tejben, majd fel-futtatjuk az élesztőt. A lisztet egy nagyobb edénybe szitáljuk, bele a sót, a tojásokat, az olajat, majd a közepébe a felfutott élesztőt. Jól kidagasztjuk a tésztát, legalább egy óra hosszáig pihentetjük, hagyjuk hogy megkeljen.

Miután jól megkelt a tészta a tepsit margarinnal kikenjük, azon simítjuk el a tésztát tepsinagyságúra. Tetejére szórjuk a magozott meggyet, azt jól megszórjuk fahéjas cukorral, majd a tojásokat és a vaníliás cukrot elkeverjük a tejfölben és ezt is a tete-

jére öntjük. Ez ilyen jó nagy családi adag, 4 tepsivel lehet sütni ebből a mennyiségből.

180 fokos sütőben sütjük.

Beküldte: Bertók Franciska, Bácsfeketehegy, 10 éves. Mami: Szél Klára

MEGGYES LEPÉNY – III. díj

Hozzávalók:

- 1 kg meggy
- ~ liter tej
- 1 dl víz
- 2 csapott kávéskanál só
- 7 kávéskanál cukor
- 11 evőkanál olvasztott zsír
- 1 élesztő
- kb. 1 kg liszt, de 80 dkg is elég, mert lazább tészta kell.

Elkészítése:

Az élesztőt 2 kk. cukorral (elvenni a 7-ből) és 1 dl tejben felfuttatni. (A tejet elvenni a ~ literből). Miután az élesztő elkészült összekeverni a többi hozzávalóval. Lazább tésztát kell csinálni. Olajozott, pici liszttel megszórt tepsiben olajos kézzel széthúzni a tésztát ujjnyi vastagra. Ez két tepsire való adag. Így hagyjuk megkelni kb. 30 percig. Miután megkelt a tészta, vékonyan ~ evőkanálnyi grízt szórunk a tészta tetejére. A tetejére mehet a lecsepegtetett meggy, amelyet cukrozunk és cimetezünk, és újra vékonyan pici grízt szórunk a meggyre. Hagyjuk állni 20-30 percig.

Kelés után elkészítjük a vaníliásodót. 3 tojást, 3 vaníliás cukrot, 20-30 dkg cukrot és 3 ek. tejfölt jól kikeverünk, ezt csak sütés előtt öntjük a lepényre, így

nem áztatja el a tésztát.

200 fokon 15-20 percig sütjük (ez sütő fajtától függően változhat).

Jó étvágyat!

Beküldte: Bertók Zalán, Bácsfeketehegy, 1. osztály.
Mami: Zečević Etelka

A pályázat megvalósítását a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság tette lehetővé.

Csirkés-tőkehalas paella

A spanyol konyha elmaradhatatlan fogása a paella, amely nemcsak egészséges, de egy ízletes, könnyed, egyben tápláló étel a forró nyári napokra is.

Hozzávalók több személyre:

- 1 db csirkemellfilé
- kb. 200 gr tőkehal
- 20 dkg rizs
- 1 db. kaliforniai paprika
- 1 közepes fej vöröshagyma
- 1 kisebb doboz konzerv borsó
- 2 közepes paradicsom
- nagyobb marék zöldbab
- zöldségalaplé
- 1 kávéskanál safrány
- 2 cikk fokhagyma
- petrezselyemzöld
- kurkuma
- 3-4 ek olívaolaj
- só, bors

Elkészítés:

- a csirkét és a halat apróbb kockákra vágjuk, enyhén fűszerezzük sóval, borssal, majd kevés olajon serpenyőben néhány percig átpirítjuk, és fedő alatt pároljuk egy keveset. Ha szükséges 1-2 ek vizet is önthetünk alá.

- Egy másik edényben, szintén kevés olajon megpirítjuk a hagymát, paprikát, paradicsomot (utóbbit csak akkor adjuk hozzá, ha már a hagyma és a paprika megpuhult). Ez után jöhetnek rá a csirke és a tőkehal kockák, majd felöntjük kb. 5 dl zöldségalaplével, és beleszórjuk a rizst.

- A petrezselyemzölddel, kurkumával, összezúzott fokhagymával és safránnyal ízesítjük, végül jöhet bele a zöldborsó és zöldbab (ha lehet mindkettő legyen félig előfőzve vagy használjunk konverveset), tegyük rá egy fedőt és főzzük, ameddig a rizs megpuhul, és elfő róla a víz, Ha lehet ne kavargassuk.

H.Sz.

A beteg, emberi lény

Nemrégén még lélegzetviasszafojtva figyeljük Dr. Kon professzor okos és higgadt magyarázatait a Covid -9, népszerűbben, az újfajta korona vírusos betegség alakulásáról, ezekben a nem mindennapi napjainkban. Úgyszintén, tágra nyílt szemmel lestük Darija Kisic T. asszony közléseit a legfrissebb számadatokról, mi történt az elmúlt 24 órában, betegeknek és egészségeseknek mit jelentenek beolvasott számok. Fülünket hegyeztük, mi tűnik ki az újságírók kérdéseire adott válaszokból, merre fordul a sorsunk.

Minden elismerésem annak a 2-3 embernek, példás igyekezettel tájékoztatják az országot, végtelen türelemmel magyarázzák az újságíróknak tudásuk legjavát adva, miért van így, ahogy van, mi várható, miért fordult feje tetejére világunk. Mikorra laposodik az a bizonyos járványgörbe, mikorra tervezhetjük az évi szabadságunkat, menjünk-e külföldre nyaralni vagy itthon tengessük tovább életünket. Megérdemli ez a két-három szakember az elismerésünket, nem különben a kormány elismerését is, ami már be is indult. Mindez mellett azonban, van egy olyan érzésem, hiszem másnak is, hogy az igazi hőstett az intenzív osztályokon folyik, ahol a speciálisan képzett nővérek, aneszteziológusok, más specialista orvosok, úrruhához hasonló védőöltözetben 6-8 esetenként 12 órán át ápolják a magatehetetlen, többnyire eszméletlen, – az írásom pillanatában 170 lélegeztető gépen tartott beteget. Nem találkozhatnak, ki tudja meddig szereteteikkel, hotelszoba az otthonuk, vagy a kórház egy szeglete, ha ezt otthonról nevezhetjük. Vajon álmodnak e tengeri nyaralásról vagy az emberi szenvedésnek, halálnak mindennapos látványa érzéketlenné teszi őket, a földi élet örömei iránt. Kimutatták, a depresszió kiváltotta öngyilkosság, az intenzív terápiás aneszteziológusok sorai között a légszamosabb az orvostársadalomban. A kétóránkénti beteg forgatás, a felfekvések megelőzése érdekében, a mesterséges táplálás, az állandó figyelmi készenlét és a megannyi terápiás beavatkozás, rendkívüli fizikai és szellemi felkészülést igényel egy olyan öltözetben, ami gátol a mozgásban, a fiziológiai szükségletek végzésében, a légzés szabadságában. Tudatában vannak annak is,

hogy a legcsekélyebb hibás mozdulat önfertőzéshez vezethet. S mivel ezen a helyen csak masszív fertőzés jöhet számításba, elkerülhetetlen sorsuk, a lélegeztető gépre kerülés. Onnan pedig nehéz a felalás. Jól tudom, ezt a szakmát saját elhatározásukból választották, de ettől még nevezhetjük őket a mostani idők hőseinek. Tapsolunk esténként, ám az átlagfizetésük ettől még marad a köztisztviselők listájának alján.

Az viszont ami felháborított nemrég, egy hír a Magyarországi sajtóból. Mi több, olyan egészségügyi sajtótermékről van szó, amely magát az ország vezető egészségügyi sajtótermékének titulálja. Legfájóbb, hogy a hírt kommentár nélkül adta közre. Engedtessek akkor hát, nekem kommentet adni. A hír a következő: egy magyarországi mérnök-csapat olyan lélegeztető gépet tervez, amely akár 80-100 beteget lélegeztet egyszerre. Úgy tűnik, nagyon elszaladtak egyesekkel a lovak ebben a pandémiás légkörben. Minden egyénnek a szíve, tüdeje, veséje, mája egyedi orvosi beavatkozást igényel, ezt tanítja a medicina. Most képzeljünk el egy óriási kórtermet egy nagy lég-adagoló géppel a közepén, ahonnan 100 kusza cső vezet a 100 beteghez. A száz egyedi emberi lényhez, amelyekből ugyebár Kosztolányi szerint csak egy van a Földünkön. S ami elképesztett, voltak, akik tapssal köszöntötték a "feltalálót" és sietették a százlábú gépezet-szörny minél gyorsabb megvalósítását és üzembe helyezését. Feltételezem, olyanok, akik még egy napot sem töltöttek betegként a kórházban. Franz Kafka sem képzelhette volna csúfosabban. Én pedig azt üzenném, ennek a mérnök-csapatnak, maradjanak és foglalkozzanak a sci-fi rémregények írásával, a betegek ellátását hagyják azokra az egészségügyiekre, akik még hisznek abban, hogy a beteg egy értékes, egyedi emberi lény, öntudatos egyén és nem személtáda, amelyet szériában nyom egy gépezet.

Dr. Kerekes József
az intenzív terápia ny. főorvosa.

RÉGI FÉNYKÉPEK FEKETICS ÉLETÉBŐL

A feketicsi „Nikola Đurković” általános iskola első táborozása 1969.07.17-22-ig volt Ledincin. Későbbiekben, 4 évtizeden keresztül különböző helyszínen, különböző viszonyok között szinte minden évben a hetedikesek részt vettek egy Fruška gora-i táborozáson. Ki gondolta volna akkor, hogy valaha internetes távoktatásé lesz a jövő...?

Gumicsizmában a sorakozón

A „Crvena Zvezda” futballcsapat

Lányok a konyhánál Klári nénivel

FECSKE TOLL

ÖREG GITÁR

Elhagyott szoba sarkában kuporog a magány
és festetlen a kopár félhomály.
Szomorúan pengeti húrját egy öreg gitár
és a gondolat a múltban jár.

Órák, napok, évek múlnak,
színesre kellene festeni a múltat,
tarkítva csodás eseménycsokrokkal,
melyek megszépítenék a mai napokat.

De a fáradt szemek alig kivehetően rajzolnak,
a polcon egy kedves emléket találnak.
Valamikor gyönyörű vörösek voltak,
ma már színtelenek az elszáradt rózsaszálak.

Csak a gitár erőlködik, próbál, mint régen, játszani,
de más a zenéje, ezt lehet hallani.
Hangja rekedtesen és fájósan kezd remegni,
mert az emlékcsoport már nem tudja beszínezni.

Bácsi (Vajda) Sára

ANYAKÖNYVI HÍREK

Újszülöttek

Irfan és Fatima Kovači kislánya **Ervin**
Goran és Branka Belić kislánya **Milica**
Zabos Balázs és Krisztina kislánya **Milán**
David és Iva Brkljač kislánya **Dimitrije**
Marina Dančo kislánya **Mihailo**
Tüskei József és Kecskeméti Bianka kislánya **Raul**
Džemail Uka és Aferdita Demiri kislánya **Zaide**

Elhunytak

Id. Gál Ferenc június 3, 74 évében
Paróci Mihály június 11, 91 évében
Zorka Mihović szül. Vujović június 13,
87 évében
Mujo Dangubić június 13, 71 évében
Bela Tumbas június 18, 71 évében
Obrad Samardić június 27, 91 évében
Domány Mihály július 1, 70 évében
Eri Lenka szül. Prskalo július 4, 79 évében
Kovács Etelka szül. Huszta Etelka július 16,
68 évében
Jung Johan július 22, 56 évében
Id. Fehér Mihály augusztus 1, 74 évében
Úrfi Tibor augusztus 6, 72 évében
Mila Glazer szül. Murišić augusztus 5,
85 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tiho" temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet- és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063.

E-mail: feketicsifecske@gmail.com Folyószám: 310-8659-38. www.feketics.com

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Dr. Kerekes József, Fekete Andor, Fekete Tímea, Hajvert Lódi Andrea, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Sárközi Ottília, Sárközi István, Szukola Béla, Szarka Zsófia, Juhász Attila. Készült Bácsfeketehegy a P.S. Print & Design nyomdában 2020. augusztus

СРП – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
659.3 (497.113)
FECSKE: bácsfeketehegy havilap / szerkesztő Bácsi Róbert.
– 1. évf. sz. (2004) – Bácsfeketehegy: Zöld Dombok környezet- és
közösségfejlesztési szervezet, 2004. – Illusz.: 30 cm
Mesečno.
ISSN 2217-3706
COBISS-SR-ID 201634567

KOZMA LAJOS

KÖNYVTÁR

